63ste Jaargang No. 5059

DAGBLAD

Donderdag 13 Maart 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80 Willemstad N.W.I.

Truman tot het Congres:

Rusland heeft Yalta geschonden

De onafhankelijkheid van de landen in Europa staat op het spel

Russische Ambassadeurs teruggeroepen

Attlee kreeg motie van vertouwen

GROTE SPANNING.

In regeringskringen te Washington heerst grote spanning omtrent wat het Congres welke heden, Woensdag in verenigde zitting zal bijeenkomen om Trumans plan voor een lening aan Griekenland en Turkije aan te horen, zal beslissen. Deze spanning werd bovendien nog verhoogd door de plotselinge terugroeping van de Sovjet-ambassadeurs uit Washington en Londen. Deze zetten van Moskou hebben officieel nog geen verklaring gegeven. Men kan ze toeschrijven aan het verlangen van Stalin om berichten uit de eerste hand betreffende de Engelse en Amerikaanse houding inzake de beslissing van de Engelse regering om enkele gebieden in de Middellandse zeegebied „op te geven". Mogelijk heeft Stalin ook de voorlichting van deze gezanten nodig op de Conferentie der Grote Vier.

GROTE VIER BIJEEN.

De vier ministers van Buitenlandse Zaken kwamen heden in derde vergadering bijeen. Uit welingelichte bronnen wordt vernomen dat Bevin vermoedelijk de beschuldigingen van Molotov inzake het demilitairiseringsprogram in de Britse zone zal neerleggen met eis dat Rusland eerst zelf de status van de Duitse krijgsgevangenen die naar schatting drie millioen bedraagt, zal herzien. Tot nog toe heeft Rusland elke bespreking van dit onderwerp vermeden. (Moskou. (AP) 13.3).

NAAR MOSKOU.

Uit Londense diplomatieke kringen wordt vernomen, dat George Zarubin, Sovjet-Ambassadeur in Groot-Brittannië Woensdag Londen plotseling met bestemming Moskou heeft verlaten. In Sovjet-kringen te Londen weet men te melden, dat Zarubins vertrek in verband staat met de conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken te Moskou.

Uit Washington wordt vernomen dat de Sovjet-ambassadeur, Nikolai Novekov, Donderdag per vliegtuig naar Moskou zal vertrekken, voor besprekingen met zijn regering.

Verder word. nog gemeld dat Zarubin geen expert is in Duitse en Oostenrijkse aangelegenheden, en dat zijn terugroeping een „routine-quaestie" is. De Britse regering was van Zarubins vertrek op de hoogte.

Een officiële zegsman van de Sovjet-ambassade te Parijs, meldde dat de sovjet-ambassadeur Alexandre Bogomolov mogelijk binnen enkele dagen Parijs zal verlaten met bestemming Moskou. Hij zeide dat dit echter nog niet definitief vaststond. (Parijs, (AP) 13.3).

CONFERENTIE VAN MOSKOU.

De conferentie van de grote vier kwam in vergadering bijeen onder voorzitterschap van Bidault. Het probleem, dat men besprak was de ontwapening van Duitsland, bij de voorzetting van de conferentie greep Bevin, volgens de radio van Moskou, terug op het gisteren door Molotov beweerde over de zgn. Duitse militaire formaties in de zône der Britten en der Amerikanen. Hij moest toegeven, dat er zulke organisatie, bestonden, doch hij trok in twijfel of men die wel militaire organisaties zou mogen noemen, zulke eenheden heeft men b.v. voor het onschadelijk maken van de overgebleven mijnen. De uiteindelijke vorm van organisatie voor deze eenheden moet nog worden vastgesteld, doch het moeten organisatie zijn die enige zeggingsmacht over andere hebben. Bevin gaf te kennen dat deze organisatie toch geheel onder Britse controle staan en het heeft geen belang er hier in Moskou over te spreken. Bevin beschuldigde de Russen er van dat zij niet het getal hebben opgegeven van de Duitsers, die zij nog buiten Duitsland gevangen houden en ook vroeg hij nadere inlichtingen over de bezettingen, die men uit de Oosterlijke streken van Duitsland naar Rusland had overgebracht.

Een verdere beschuldiging, die Bevin tegen de Russen inbracht was, dat zij niet de verplichting waren nagekomen, om de grote zeeschepen der Duitsers te vernietigen. Bij het verdrag van Potsdam was tot afgesproken, dat men de marine schepen zou vernietigen, en daar had men ook besloten, om Duitsland economisch als een eenheid op te vatten. De lange verklaring door Bevin afgelegd was een antwoord op de aanvallen van Molotov, waarbij Molotov gezegd had dat de Britten en de Amerikanen Duitse militaire organisatie, in tact houden en té langzaam overgaan tot het ontmantelen van de oorlogs versterkingen. Ongeveer vijftien minuten van deze zitting liepen met de quaestie tussen Bevin en Molotov, terwijl Marshall en Bidault maar niets anders deden dan rustig luisteren. Het antwoord van Molotov op de beschuldigingen van Molotov waren wonderlijk kalm hij beloofde op te zullen geven, hoeveel men nog in Rusland gevangen had en ook was hij op de hoogte dat men nog niet alle Duitse marine vaartuigen had vernietigd.

De A.P.-dienst meldt dat het er op lijkt, dat de nieuwe buitenlandse politiek van Truman uitgedrukt in zijn adres aan het congres werkelijk een consternatie heeft verwekt in de Russische hoofdstad (Moskou, (AP) 12.3).

OVER OOSTENRIJK.

Hedenmorgen om 11 uur begonnen de Grote Vier hun besprekingen over Oostenrijk, terwijl een commissie van economici heden over de economische kant van het verdrag met Oostenrijk zal confereren. Hightower, de AP-correspondent, zegt, dat de Noordamerikaanse politiek nu werkelijk agressief gaat worden. Marshalls politiek noemt hij hynamisch en meer krachtig dan jaren lang de buitenlandse politiek ooit geweest is. De verklaring van Truman in zake Trukije en Rusland is er het bewijs van. Het kan niet langer betwijfeld worden, of men neemt het bestaan van een Russische expansie-politiek als een vaststaand feit aan. De situatie is echter nog erg onduidelijk onder de Grote Vier (Moskou, (AP) 13.3).

JALTA.

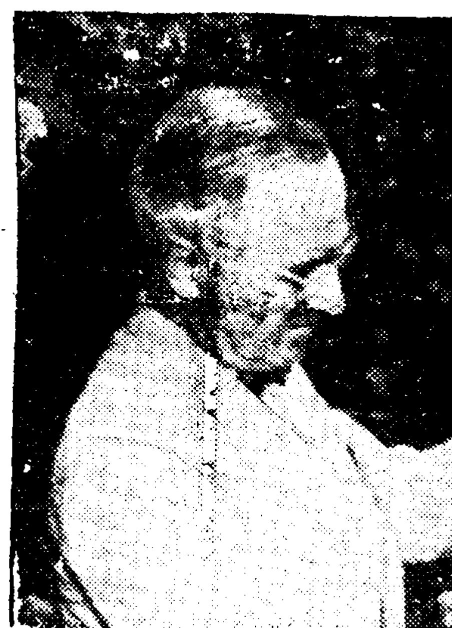
Toestand ernstig

DE AMERIKAANSE PERS OVER TRUMAN.

In de beschouwingen over het adres van President Truman voor het Congres, laat de Amerikaanse pers uitkomen, dat dit een historisch moment is in de geschiedenis van Amerika. Men noemt het een uitbreiding van de Monroe-leer en gebruikt woorden als „volken redden van de Rode rush". Over het algemeen is men goed gezind en prijst men de politiek van Truman. De „New York Times" zegt, dat het een nieuwe en positieve politiek is, waardoor Amerika de verantwoording moet dragen voor de gehele mensheid; er is geen twijfel, dat het Amerikaanse volk achter hem staat. „We moeten de uitbreiding van het communisme beteugelen", heet het elders.

De „Chicago Tribune" spreekt er echter over, dat wel nooit een President zo hard heeft gesproken in het Congres, tenzij hij kwam om een oorlog te verklaren. Er zal wel geen oorlog komen, noch dit jaar, noch het volgend jaar, doch deze speech zal de opositie tussen de beide systemen scherp tegenover elkaar doen staan. Het Congres moet de kastanjes uit het vuur halen. Eerst moet er gedacht worden aan de belangen van Amerika.

De Democraten vinden, dat Truman dapper geweest is; het gaat er toch om of de wereld vrij zal blijven dan wel onder de beheersing zal komen van het totalitarisme. Amerika is het enige land, dat de wereld de vrijheid kan geven. Alle kranten begrijpen dat de toestand ernstig is (New York, (AP) 13.3).

TRUMAN

Maakt geschiedenis.

BRITSE PERS OVER TRUMAN.

Alle Engelse kranten zijn het eens met Truman uitgezonderd natuurlijk het Communistische blad „The Daily Walker". Het blad van Lord Beaverbrook „The Daily Express" wijst op de verantwoordelijkheid, dat Amerika neemt.

„The Daily Walker" zegt dat Truman een slechte imperialist wordt. Hij wil met atomaire bommen de wereld beheersen. (Londen, (AP) 13.3).

RUSSISCHE PERS OVER TRUMAN.

De Russische pers had nog geen commentaar op de rede van Truman, maar de Pravda publiceerde een artikel van de commentator Yuri Zhukov, waarin hij de noodzaak beklemtoonde van een rustige zakelijke stemming, terwijl hij erop wees, dat het te betreuren was hoe men in sommige omgevingen de grondprincipen aantast. (Moskou, (AP) 13.3).

CHINESE PERS OVER TRUMAN.

In China verwacht men, dat de omroep van Truman om het communisme de wereld halt te doen roepen, een grote hulp is voor Chiang Kai Chek in zijn strijd tegen het communisme. (Sjanghai, (AP) 13.3).

TRUMAN NEEMT VACANTIE.

Truman is met zijn persoonlijk vliegtuig vertrokken naar Florida, om een dag of vier uit te rusten. De dokter had hem dit aan geraden.

Truman reist met Admiraal Leahy, terwijl een ander vliegtuig nog 39 personen vervoerde, waaronder leden van de partij geheime politie en persmensen (Washington, (AP) 12.3).

OOSTENRIJK.

In Moskou kwam men overeen bij de behandeling van het vredesverdrag voor Oostenrijk, om iedere officier die de rang heeft bekleed van Kolonel of hoger tijdens de oorlog uit te sluiten van iedere deelname aan het legertje, dat men nu aan Oostenrijk wil geven. (Moskou, (AP) 13.3).

PARAGUAY.

Het gouvernement van Paraguay riep hedenmorgen de burgers op tegen de rebellen, die optrekken naar de hoofdstad. (Concep ion 13.3).

het nieuws van vandaag

De wereld is vol van ontroering, in de zuivere zin van het woord, over de woorden van Truman. Hij beschuldigt Rusland van contract-breuk.

De gezanten der Russen zijn teruggeroepen. Men spreekt in de Amerikaanse pers van een historisch moment, van een verlaten van de Monroe-leer. „Er is geen twijfel aan, dat men achter Truman staat", menen de kranten, die allen inzien, dat de situatie hoogst ernstig is. Een krant spreekt van de mogelijkheid van oorlog, doch zegt er bij, dat zal nog wel niet komen, niet dit jaar, niet het volgend jaar, maar men staat nu scherp tegenover elkaar.

Een krant zucht, omdat het congres de kastanjes uit het vuur moet halen (de Engelse uitdrukking zegt „de kattepoot moet zijn") en men is bij de redactie van die krant, de „Chicago Tribune", schijnbaar bang.

Truman komt in het middelpunt van de belangstelling van maakt geschiedenis.

De vorige week hoorden we Marshall zeggen, dat hij geen antwoord wilde geven over de quaestie „Griekenland helpen of niet", dat antwoord zou van **trancedentale** betekenis zijn. Dit grote woord, dit geweldige woord zal dan echt waar worden, zal zijn antwoord van betekenis zijn voor de wereld geschiedenis?

De vorige week ging Truman naar Mexico en even kwam hij thuis bij zijn oude Moeder, die hem zei: „Now Harry you be a good boy" en be beloofde te bidden vertelde ze haar zoon, dat hij de grootste president van Amerika zou worden.

Het kan, want nu leven we werkelijk, als we de berichten goed verstaan, op de rand van een derde nog grotere wereldoorlog, waarop krachtige politiek scherp tegenover gesteld aan de politiek van een verdrag als dat van Chamberlain in Munchen, misschien de oplossing kan zijn.

Bidt met de Moeder van Truman, opdat hij werkelijk in Gods handen het instrument mag zijn, om grote dingen te doen.

In Engeland kreeg Attlee toch een grote meerderheid. Zo ziet men toch ook, hoe de wereldpers de opinie niet altijd zuiver weergeeft en wij, we moeten er wel achteraan lopen, en dachten gisteren ook reeds Attlee te mogen afdrukken met het onderschrift, dat hij nu niet meer kan lachen. Hij lacht wel en lacht ons uit.

In Griekenland zou de koning weer aftreden. Het zou de derde keer worden. Nu de hulp van Amerika kwam zal dat gerucht wel niet waar zijn, de man zal pessimistisch geworden zijn, toen hij hoorde dat Engeland hem niet meer kon helpen. Molotov was soepel in Moskou, is dat het eerste goede gevolg van de meer krachtige politiek?

POTSDAM.

GOEDE VRIENDEN.

Belgische Politiek

Het zijn tenslotte toch nog de communisten geweest, die het Ministerie van Camille Huysmans om zeep gebracht hebben. Het leek er op of de man niet weg wilde. Het werd in de Katholieke Partij zeer moeilijk de discipline h.ep bijkans gevaar; er kwamen leden op, die dan maar met hem mee wilden doen en de leiding kwalijk gingen nemen, dat ze een principieel standpunt innam.

EX-KONING LEOPOLD.

Over die dreigende onderlinge ruzie lezen we in de Gazet van Limburg van 18 Februari het volgende:

Voor- en tegenstanders van deelneming aan regering.

Gelijk bekend gaan er sedert enige tijd in de C.V.P. stemmen op om aan de regering deel te nemen. De tendenz is nog verder toegenomen en thans kan van een meningsverschil in de rangen der Katholieke Partij gesproken worden.

De groep, welke aan het regeringswerk wil deelnemen, is de talrijkste en de sterkste. Zij baseert zich op het feit, dat de binnenlandse politiek in een straat zonder einde is geraakt. De linkse partijen zijn aan het bewind en men heeft niet de indruk dat zij daarvan verdrongen zullen worden. „De meeuw op één poot" (een gezegde van Kamiel Huysmans) houdt stand! Ondertussen gaat de tijd voorbij, dringende vraagstukken blijven onopgelost, zoals de koningsquaestie, die hangende blijft en de quaestie van het technisch onderwijs welke eenvoudig wordt doodgezwegen.

De Regering benut de gelegenheid om alle ministeries en staatsdiensten vol te proppen met leden van haar richting, ter vervanging van Katholieken. Een krachtige prijspoliiek kan niet gevoerd worden, omdat de regering de meerderheid van het land niet achter zich heeft. Evenmin kan er sprake zijn van een gezonde financiële politiek. De franc zakt wel niet, maar zelfs de regering moet toegeven, dat 1947 wel eens verrassingen kon brengen in dit opzicht. De deviezen zijn bijna verbruikt, op nieuwe kan nauwelijks gerekend worden.

Dit alles en nog veel meer is voor een deel der CVP aanleiding om te streven naar een overeenkomst met de regeringspartijen, of tenminste met de socialistische partij.

Het grote struikelblok.

Het voornaamste struikelblok, waardoor de meningsverschillen in de CVP zijn ontstaan, is de koningsquaestie. De ene groep wil van geen concessies weten, een andere groep meent dat met toegevendheid meer te bereiken valt dan met en koppige oppositie.

In dit laatste zit misschien een grond van waarheid. Het is nl. niet goed te zien hoe er ooit een oplossing kan komen, als de CVP doorgaat op de eenmaal ingeslagen weg, want de linkse partijen zijn onverzoenlijk. Het komt er dan alleen maar op aan een oplossing te vinden, die èn de linksen èn de leden der CVP tevreden stelt.

Van hun kant zeggen de voorstanders van „oppositie tot het uiterste", dat men de linksen niet kan vertrouwen en dat elke concessie een nederlaag betekent. Aan alles komt een einde, is hun devies, óók aan de hardnekkigheid van Huysman om op één poot te blijven staan. En ook daarin steekt een grond van waarheid.

De twee groepen in de CVP staan niet vijandig tegenover elkaar. Van scheuring kan niet gesproken worden. Er is alleen een diepgaand meningsverschil tussen de leden van één partij, die elk op hun manier het landsbelang willen behartigen.

Openlijk conflict.

Tot voor kort was de publieke opinie van dit meningsverschil niet op de hoogte, nu is dat echter anders geworden. De voorstanders hebben een ware campagne hebben e ware campagne georganiseerd om het volk van de juistheid van hun zienswijze te overtuigen. Er zijn op tal van plaatsen meetings gehouden en een blad van de „Gazet van Antwerpen" is in een lang artikel komen betogen, dat men kost wat kost uit het „regeringsmoeras" moet komen, waarin het land zich bevindt. De Brusselse „Nieuwe Standaard" echter kant zich tegen elke concessie en staat aan de zijde der onverzoenlijken.

Zoals gezegd, vertegenwoordigt de eerste groep de meerderheid der CVP, met inbegrip ook van de meeste leiders. De tweede groep heeft voornamelijk de jongeren achter zich.

Het ziet er naar uit, dat het een vinnige strijd zal worden. Wij voor ons zijn er benieuwd naar of de CVP zich kan veroorloven toe te geven op een punt (de koningsquaestie), waarin een krachtige houding haar zoveel aanhang bij het gewone volk heeft opgeleverd. Er is te hard gevochten, te scherp stelling genomen om nu straffeloos van een compromis te kunnen spreken. Het zou de CVP kunnen opbreken, wanneer zij daarmede niet voldoende rekening hield.

ATTLEE LACHT WEER.

Gisteravond heeft Attlee toch een votum van vertrouwen gekregen in het Parlement en dat met een stevige meerderheid. Hij vroeg om mede te helpen aan de heropbouw. De Labour-Partij versloeg de tegenstanders waaronder Churchill met 374 stemmen tegen 198 stemmen (Londen, (AP) 13.3).

DANKDIENST IN ROME.

Woensdag werd in de Sixtijnse kapel van het Vaticaan te Rome een dankdienst gehouden ter herdenking van de achtste verjaardag van de troonsbestijging van Paus Pius de Twaalfde.

Zestien kardina'en en veertig bisschoppen en aartsbisschoppen benevens andere hoogwaardigheidsbekleders woonden de plechtigheid bij. De Mis werd opgedragen door Kardinaal Benedeto A'oisi Masella, oud-nuntius in Brazilië, die onder de aanwezige kardinalen de eerste in rang was. De Paus woonde de plechtigheid bij gezeten op zijn troon. Daarna gaf hij de Apostolische Zegen. (Rome, (AP) 13.3).

FINNEN VOEREN BESPREKINGEN.

Woensdag arriveerde een Finse delegatie, met aan het Hoofd de Minister van Verkeer en Vervoer in Moskou, teneinde met de Russische autoriteiten besprekingen te voeren over het Finse verkeer via Porkkala, een schiereiland ten Westen van Helsinki. Onder be bepalingen van het vredesverdrag met Finland, is dit schiereiland voor vijftig jaar aan Rusland verpacht om daar een marine-basis te vestigen. (Moskou, (AP) 13.3).

LENING AAN GRIEKENLAND EN TURKIJE.

Truman verzocht het Congres een lening van 400 millioen dollar aan Griekenland en Turkije goed te keuren. Bovendien verzocht hij het Congres goed te vinden dat Noordamerikaanse militaire adviseurs aan Griekenland en Turkije — de bolwerken in het Middelandse zeegebied tegen het Communisme — ter beschikking worden gesteld.

KONING GEORGE van Griekenland

Zal hij voor de derde maal aftreden?

Truman zeide dat de buitenlandse politiek en de nationale veiligheid van de Verenigde Staten hierbij betrokken zijn.

Hij verklaarde verder dat hem naar deze verenigde vergadering van het Congres had gebracht. Indien Griekenland als onafhankelijke staat zou verdwijnen „zal dit zijn uitwerking niet missen op die landen van Europa, wier bewoners strijden tegen grote moeilijkheden om hun vrijheid en onafhankelijkheid te bewaren, terwijl zij zich aan het herstellen zijn van de schaden van de oorlog.

Wat Turkije betreft verklaarde Truman dat zijn toekomst niet minder belangrijk is voor de vrijheidminnende volken van de wereld, dan de toekomst van Griekenland. Het behoud van zijn nationale integriteit is essentieel voor de handhaving van de orde in het Midden-Oosten. Truman zeide niet hoe de 400 millioen dollar tussen Griekenland en Turkije verdeeld zullen worden.

Volgens de berichten echter zal Griekenland 250 millioen en Turkije 150 millioen krijgen. De President zeide dat het voortbestaan van Griekenland als onafhankelijk staat, van deze lening afhing. Daarna gaf de president een helder beeld van de berooide Griekse economische toestand.

Truman noemde Rusland geen enkele maal in zijn toespraak maar verklaarde dat de Griekse moeilijkheden voornamelijk te wijten zijn aan de communisten die tegen de Griekse regering opstaan. Tussen de regels door beschuldigde hij Rusland van schending der overeenkomst van Yalta, inzake vrije keuze van hun regeringsvorm en inrichting door de Europese landen. Truman besloot zijn toespraak met te verk'aren dat hij de grote ernst van de verzochte maatregel wel besefte, maar verklaarde dat hierbij, zowel het welzijn van de Verenigde Staten, als de wereldvrede en de toekomst van Griekenland en Turkije betrokken zijn. (Washington, (AP) 13.3).

HOOP VOOR URK.

Het stoomschip „Insula" is doorgebroken naar Urk. Dit schip zal trachten weer regelmatig heen en weer te varen. Er is nog geen snel vervoer doch wel een verbinding met de bewoonde wereld. (Aneta, 12.3).

ZUIDPOOL EXPEDITIE.

Een der acht schepen die deelnemen aan de walvisjacht aan de Zuidpool kwam op 10 Maart te Kaapstad aan. De andere zeven schepen zu'len doorvaren tot het einde van de seizoen op 8 April. De Nederlandse margarine-fabrieken wachten met belangstelling de komst van deze schepen, daar zij om walvistraan verlegen zitten. (Ane:a, 12.3).

„MARTIN BEHRMAN" QUAESTIE.

De Verenigde Staten hebben een nota omtrent de Martin Behrman quaestie opgestuurd naar het ministerie van buitenlandse zaken te den Haag. (Aneta, 12.3).

EERSTE SHELLTANKER.

De Pladjoe is de eerste she'ltanker voor de raffinaderijen van de B.P.M. gearriveerd. (Aneta, 12.3).

MILITAIR NIEUWS.

In de memorie van antwoord van de regering aan de tweede kamer wordt gemeld dat de dienstplichtigen 2 jaar in Indië zullen doorbrengen. De tijd van opkomst tot terugkeer zal dus in het totaal 2½ jaar bedragen. Het wetsontwerp ter verbetering van de militaire pensioenwetten kan tegemoet gezien worden. (Aneta, 12.3).

SOEKARNO MAAKT EXCUUS.

President Soekarno bood verontschuldigingen aan over de incidenten die verleden jaar plaats vonden te Tangerang, Palembang en Bagansipiapi.

Bij Tangerang werden op 2 Juni verleden jaar door terroristen honderden Chinezen vermoord.

In botsingen met de indonesiërs zijn aan de Oostkust van Sumatra, bij Bagansipiapi 200 Chinezen gedood.

In Palembang vielen op 14 Januari meer dan 1000 Chineze slachtoffers (Aneta, 12.3).

PRINSES JULIANA.

Prinses Juliana nam de uitnodiging van de gemeente raad van Zermatt in Zwitserland aan, om daar enkele weken met de kinderen te komen doorbrengen in de bergen (Soestdijk, Aneta, 12.3).

COMMISSARIS VAN DE KONINGIN.

De heer M. A. Reinalda leider van de partij van de arbeid in de eerste kamer werd benoemd tot commissaris van de Koningin in de provincie Utrecht. Reinalda is 56 jaar oud, hij is het eerste lid van de partij van de arbeid, die tot deze hoge functie geroepen wordt (Den Haag, Aneta, 12.3).

NOTA VAN BELGIË EN NEDERLAND.

De regeringen van België en Nederland zonden een gezamenlijk nota naar de Britse en Amerikaanse regeringen, om te protesteren tegen het bevoordelen van Duitse havens boven de Belgische en Nederlandse sinds de oorlog (Den Haag, Aneta, 12.3).

DE NEDERLANDSE ZUIVEL-EXPORT.

Het herstel van de export van melk- en zuivelproducten — welke voor de oorlog van grote betekenis was — wordt nog steeds bemoeilijkt door het achterblijven van de huidige melkproductie ten opzichte van de vóór-oorlogse melkproductie bedroeg in 1939 ongeveer 5½ millioen ton en in 1946 ca. 3½ millioen ton, hetgeen neerkomt op 60% van de vroegere productie, omtrent de totale melkopbrengst in 1947 valt uiteraard nog niets met zekerheid te zeggen, daar o.a. de import van voeder voor het vee en van kunstmest voor het grasland nog steeds een onzekere factor vormt, welke de verwachte melkproductie gunstig of ongunstig kan beinvloeden, al naar de beschikbaar komende hoeveelheden.

Tot dekking van behoeften aan consumptie-melk op basis van de huidige rantsoenen — exclusief het consumptie-melkverbruik op de boerderijen — wordt thans — over een geheel jaar gezien — ongeveer evenveel melk gebruikt als gemiddeld in de laatste jaren vóór de oorlog. Er is op het ogenblik dus minder melk beschikbaar voor de opbouw van de export van melk- en zuivelproducten.

Dit wordt duidelijk weerspiegeld in een vergelijking van de omvang van de huidige export en die van de vóór-oorlogse afzet in het buitenland. Aan zuivelproducten werd in 1939 geëxporteerd 144.000 ton gecondenseerde melk, 56.000 ton boter, 52.000 ton kaas, 15.000 ton melkpoeder en 2.000 ton caseïne. Thans bedraagt deze export (seizoen 1946 — 1947) ongeveer 7.500 ton kaas en ca. 19.000 ton gecondenseerde melk. Hieruit blijkt, dat het verloren terrein nog lang niet teruggewonnen is.

De huidige export, hoewel gering, is in zeker opzicht toch van grote betekenis: het contact met de vroegere afnemers is hersteld en op de buitenlandse markt zijn Nederlandse kaas en gecondenseerde melk van uitstekende qualiteit verschenen, vooral in landen, welke met het oog op de te verwachten export-ontwikkeling in de toekomst van belang zijn.

Thans wordt uitsluitend 40 ± en volvette kaas uitgevoerd, terwijl bovendien bij export qualiteitscontrôle is voorgeschreven. Op deze wijze kunnen alleen producten van hoge qualiteit aan het buitenland geleverd worden, hetgeen, zoals gekend, de eerste voorwaarde is voor het terugwinnen van de buitenlandse markt.

Gecondenseerde melk en kaas.

De uitvoer van gecondenseerde melk heeft hoofdzakelijk plaats gehad naar landen overzee. Een zeer belangrijk gedeelte is geleverd aan Indonesië.

Overeenkomstig het met Frankrijk gesloten handelsverdrag wordt ook naar dit land condens geëxporteerd.

De export van kaas leverde moeilijkheden op. De aflevering van het voor België bestemde gedeelte ondervindt zeer veel vertraging, daar nog geen overeenstemming kon worden bereikt over de prijs. Een gedeelte van het oorspronkelijk voor België is inmiddels naar andere landen uitgevoerd, o.a. naar Zwitserland, Zweden, Tsjechoslowakije, Frankrijk en overzeese landen. Ook de Verenigde Staten en Canada zijn in het exportprogramma opgenomen.

In verband met de vooruitzichten ten aanzien van de vetpositie, zal export van boter dit jaar waarschijnlijk nog niet plaats kunnen hebben.

De Nederlandse zuivelproducten genieten in vele landen als vanouds een uitstekende reputatie; de vraag is in vele gevallen groter, dan het huidige aanbod.

C.

BEKENDMAKING.

Aan belanghebbenden wordt bekendgemaakt, dat er bij het Departement Sociale en Economische Zaken een Arbeidsbureau geopend is, gevestigd te Scharlooweg No 76.

Dit Arbeidsbureau verleent o.a. bemiddeling bij het zoeken naar werk en werkkrachten.

Verzoeken om bemiddeling van de zijde van werkgevers worden gaarne ingewacht met de noodige gegevens als arbeidsvoorwaarden, soort werk, enz.

Verzoeken mondeling of schriftelijk van de zijde der werknemers worden ook gaarne verwacht met opgave van bekwaamheden, diploma's, huidige en vroegere werkzaamheden, enz.

Jaarlijksche Algemeene ledenvergadering van de „Cooperatieve Consumenten Vereeniging Curacao" te houden in de Club J.P.F. Breedestraat, Otrabanda, op den 20n Maart 1947, te 8 uur p.m.

AGENDA.

1. Opening
2. Notulen
3. Mededeelingen v/d Raad van Toezicht
4. Vaststelling balans en winst - en verliesrekening
5. Verkiezing voorzitter en leden v/d Raad van Toezicht
6. Verkiezing van een nieuw bestuur
7. Verkiezing kascommissie
8. Rondvraag
9. Sluiting.

DE VOORZITTER v/d Raad van Toezicht

CURAÇAO

PHASE D? BLACK-OUT.

N.V. Nederlands-Indische Gas-maatschappij, electriciteitsbedrijf Curaçao, N.W.I., schrijft ons:

„Gisteravond ging plotseling in ...gedeelte van onze stad het ...uit. De electrische centrale ...gestoord. Zeewier had de ...pompen verstopt en konden ...machines niet werken. Tegen ...uur was het euvel verholpen.

Hoogachtend,
N.V. Nederlands-Indische Gas Maatschappij,
Electriciteitsbedrijf Curaçao.
E. L. Tulleners,
Directeur."

MUZIEK OP BRIONPLEIN.

...dag as. 16 Maart zal het mu-...corps „Vincentius Harmonie" ...er leiding van J. J. Martiena, ...uitvoering geven om 19.30 ... Het programma is als volgt: 1) Vaarwel, mars, J. J. Martie-...; 2) Millanesse, Ouverture, Jos. ...mann; 3) Conticinio, Grand ...z. Vals, L. Mejias; 4) Trou-...dour, air varie p. Cornet, Chas ...bert; 5) No me niegues tus ...cias, Bolero Son, Oscar ...ñoz. Pauze. 6) De West, mars, J. J. Mar-...na; 7) Long, Long, ago, Grand ...tasia, H. Round; 8) Nocturno, ...sillo, Blanca Estrella; 9) Dans-...uziek; 10) El Carrio, Merengue, ...fael M. Lopez.

HERZIENING CURAÇAOS BURGERLIJK WETBOEK, OPGEPAST!

De Staten hebben in een eind-...slag van 11 Maart jl. ge-...vraagd om een herziening van ...t Curaçaos Burgerlijk Wet-...boek. Men verzoekt de Gouver-...neur daarvoor een commissie in ...t leven te roepen. Heel eigenaardig komt er een opmerking bij, waarin men verzoekt, om in die commissie jongeren te benoemen.

De herziening van een burgerlijk wetboek is geen gemakkelijke taak, daarvoor wordt veel vereist. Opgepast dus! Men ziet het zelf in, en zegt er dan ook bij, dat zij „natuurlijk niet gaarne de gedegen kennis, de ervaring en het bedachtzame oordeel van de oudere generatie willen missen"..

CURAÇAOS MUSEUM.

Naar men ons mededeelt zijn de Heren Alex Curiel, J. Noorduyn en A. Troost toegetreden als leden van de raad van bijstand en advies van het Curaçaos Museum.

HAVENCENTRALE.

Men zegt, dat er ergens in Zuid-Amerika een republiek bestaat, waar zeer vele schone sociale wetten zijn gemaakt, doch waar er maar weinig van die sociale wetten practisch worden uitgevoerd. Hier is dat gelukkig niet het geval, maar hier op Curaçao hebben we een nog niet doorgevoerde, of beter gezegd nog niet ingevoerde havencentrale. Lang en breed kan er geredeneerd worden over de oorzaken, doch dezer dagen is ons weer duidelijk gebleken, dat de fout ligt bij de arbeiders, die hun naam niet hebben willen opgeven. Het is echter nodig om na te gaan, waarom men zijn naam niet wilde opgeven; dit werd niet gedaan daar de belasting-mijnheer zodoende er achter zou komen hoeveel de heren verdienen. Het is goed dat deze quaestie nog eens in studie wordt genomen, opdat Curaçao niet achterblijve.

Het is eigenaardig, dat de heren Goudriaan en Dresden in hun welvaartsplan de haven zeer uitvoerig bespreken, niets zeggen over onze havenarbeiders, daar het toch voor de welvaart van Curaçao een zaak van het grootste gewicht is de sociale voorzieningen van de havenarbeiders zo redelijk mogelijk op te zetten.

NIEUW GEBOUW.

De Curaçao Trading Company bouwde aan de Bredestraat (O) een groot winkelhuis, dat veel verschilt van de vroegere stijl der winkelhuizen op Curaçao, en dat beschouwd kan worden als een type winkelhuis aangepast aan de tropen.

De verzekeringsmaatschappij „Fatum" richt het oude huis Mira-Mar voor zich in tot een waardig en deftig kantoorgebouw.

VERKEERSWEZEN.

De fouten van het verkeer worden breed uitgemeten en zijn dikwijls het gesprek van de dag op Curaçao, doch een juiste opmerking is wel, dat de particulieren eens wat méér sociaal moeten voelen. Iemand, die om 12 uur uit de Bredestraat de Schrijnwerkersstraat in wil, houdt geheel het verkeer op. Iemand die links van de weg wil gaan parkeren, om een vriend te groeten, houdt nodeloos het verkeer op.

Wie haalt het toch in zijn hoofd, juist bij het uitgaan van de scholen een grote vrachtwagen op het trottoir te zetten en daar rustig de zakken te gaan afladen?

Men moet eens zien, hoe men daar voor het St. Thomascollege de weg oversteekt, om de kinderen op te halen. Wie let er op om niet te gaan stoppen, juist daar waar aan de overkant ook een auto geparkeerd staat, zodoende door dubbele autobreedte het verkeer belemmerend? Te veel doet men wat men graag wil, men houdt hier een praatje, rijdt daar eens langzaam. Meer sociaal gevoel bij den autobestuurder.

BELACHELIJK.

In de „Democraat" schrijft iemand over onderwijs, het is geen onderwijs-expert, het is geen onderwijzer, het is een jongen die pas van school kwam. Als men jongens die pas van de schoolbanken komen, laat mee spreken over het onderwijs, dan krijgt men waardevolle artikelen! Belachelijk!

VEERTIG UREN WEEK.

Een van de geruchten der laatste dagen is, dat men op Curaçao de veertig uren week zal invoeren bij de C.P.I.M. Wij ontvingen van die maatschappij geen mededeling over deze quaestie.

CHAUFFEURS.

Enkele dagen geleden schreven we over de verontwaardiging bij de chauffeurs, toen ze met hun eigen ogen zagen, dat er een buslijn bijkwam van een bepaald persoon. Het schijnt nu, dat de chauffeurs zich gaan bezinnen en gaan inzien, wat een vakbond moet zijn.

Zou er dan langzaamaan een beter begrip doorbreken?

FRATER M. LICINIUS 50 JAAR OP CURAÇAO.

14 Maart 1897 was de dag waarop Frater M. Licinius hier voet aan wal zette. Als frisse jonge man begon hij hier zijn werk op Curaçao, en tot nu toe is hij nog steeds in actieve dienst. Deze 50 lange tropenjaren hebben zijn gestalte niet doen buigen en zijn activiteit nog niet doen verminderen.

50 Jaren heeft Frater M. Licinius hier op Curaçao aan de opvoeding der jeugd gewerkt, en verschillende scholen hebben hem als onderwijzer gehad.

Zo kennen de anderen hem nog als onderwijzer werkzaam op het Spaans College, op de St. Vincentiusschool; in 1919 als hoofd der St. Jozefschool te Pietermaai; als onderwijzer aan het Sint Thomas College en sinds 1932 aan het Sint Albertus College.

Frater M. Licinius werd geboren te 's Gravenhage op 30 April 1874; op 17 Mei trad hij in de Congregatie der Fraters van Tilburg en kwam 14 Maart 1897 met de Willem I naar Curaçao.

Wij zijn er van overtuigd dat vele ouders en leerlingen deze dag dankbaar zullen gedenken omdat Frater M. Licinius het beste van zijn krachten en van zijn leven besteed heeft aan het moeilijke werk der opvoeding.

Frater M. Licinius onze hartelijke gelukwensen.

DE TONDELDOOS VAN DEN OUDEN TUINMAN.

Enkele dagen geleden stond een oude plantage-arbeider, die al bijna zestig jaar bij denzelfden baas werkte, geheimzinnig met zijn strohoed draaiend, langs zijn patroon heen te dribbelen.

„Wat heb je toch, Willem, is er iets niet in de haak?" vroeg de plantagehouder.

„Mijnheer", zeide Willem, „u moet me niet kwalijk nemen, maar ik heb me laten vertellen, dat ze op Curaçao een groot huis bouwen om oude dingen in te bewaren en nu heb ik thuis nog zo'n heel oud apparaat aan een kettinkje, wat mijn vader 70, 80 jaar geleden gebruikte om vuur mede te maken; u weet wel, uit de tijd van vóór de lucifers."

„Ah", zeide zijn baas, „een tondeldoos."

„Juist, meneer", zeide Willem, „en nou wou ik vragen of de heren misschien geinteresseerd zijn in die oude tondeldoos."

Nou, en óf de heren erbij geinteresseerd waren! De oude Willem werd door het hele regentencollege tegelijk om de hals gevlogen met de verzekering, dat hij de beste man van heel Curaçao was en dat het Museum gauw een prachtfiguur zou slaan, als er nog een stuk of vijftig van die mannen waren, als hij.

Wat er uit een gewone arbeiderswoning op de knoek al niet voor de dag kan komen!

LEZING RUIMVELD.

Zondagavond jl. hield de heer Ruimveld een belangwekkende causerie over de „Stichting Slootwijk" in het clubgebouw van de Algemene Surinaamse Vereniging J.P.F.

De heer Ruimveld werd ingeleid door den Secretaris van de J.P.F., en heer W. van Kanten.

De Stichting werd in het leven geroepen door de ex-gunners na hun demobilisatie. De heer Ruimveld is de grondlegger van de Stichting, die zich vooral op de landbouw toelegt. Reeds heeft men een beplant areaal van 14 ha. pinda en 30 ha. mais. De Stichting draagt de naam „Emergo" en verheugt zich in de belangstelling der Surinamers.

Op het eind van de lezing bestond er gelegenheid tot het stellen van vragen. Bij de gestelde vragen bleek, dat het Gouvernement van Suriname de Stichting wel steunt, maar naar onze mening niet genoeg. De heer Ruimveld vertoeft nier op Curaçao om de mogelijkheid van afzetgebied voor zijn producten na te gaan.

Op de vraag hoe de Parlementaire Commissie stond tegenover de N.V. „Emergo", antwoordde de heer Ruimveld: „Net zoals tegenover alle Surinaamse zaken: zeer sympathiek."

Wij hopen den heer Ruimveld het beste, en moge hij slagen in de onderneming, die hij reeds geruime tijd leidt.

VERKEERSONGEVALLEN.

In de week van 3 tot en met 9 Mrt.

Deed een manspersoon bij de Verkeersafdeling aangifte, dat een onbekend gebleven motorrijtuig, vermoedelijk een vrachtwagen, de omrastering van zijn koraal had vernield, waarna de bestuurder hiervan was weggereden. Een onderzoek wordt ingesteld.

Had een lichte aanrijding plaats op de hoek Hendrikplein — Columbusstraat tussen een personenauto en een huurauto, waarbij beide motorrijtuigen licht werden beschadigd. De bestuurder van de huurauto draaide kort voor de personenauto langs en moest toen onverwachts stoppen voor een van de tegenovergestelde richting naderend motorrijtuig. De bestuurder van de personenauto kon toen niet mevr tijdig het door hem bestuurde motorrijtuig tot stilstand brengen en botste tegen de huurauto op.

Had een lichte aanrijding plaats op de Hoofdverkeersweg, ter hoogte van Marchena, tussen een autobus en een rijwiel, waarbij het rijwiel licht werd beschadigd. Bij het wegrijden reed de autobus tegen het tegen een paal geplaatst rijwiel aan.

Vond een lichte aanrijding plaats op de parallelweg van de Salinja, tussen een bestelauto en een personenauto, waarbij beide motorrijtuigen werden beschadigd. Oorzaak: Onvoorzichtigheid van den bestuurder van de bestelauto.

Vond een lichte aanrijding plaats op de Hoofdverkeersweg om het Schottegat, ter hoogte van Cas Chiquito, tussen een autobus en een personenauto, waarbij beide motorrijtuigen licht werden beschadigd. Door het gladde wegdek slipte de autobus tegen de stilstaande personenauto op.

Deed de bestuurder van een autobus aangifte, dat hij op de Berg Altena was aangereden door een A.B.C.-autobus, waardoor het rechterachterspatscherm van zijn autobus was losgerukt. Een onderzoek wordt ingesteld.

Werd gemeld, dat er op de Weg naar Welgelegen, ter hoogte van St. Helena, een autobus dwars op de rijweg stond. Bij onderzoek bleek, dat bedoelde autobus zonder bestuurder van een helling was afgereden en op de rijweg van de Weg naar Welgelegen tot stilstand was gekomen. Het linkervoorportier was hierbij in aanraking gekomen met een muur, waardoor dit portier werd losgerukt.

Reed op het Van Walbeeckplein een bestuurder van een personenauto, doordat hij in slaap was gevallen, met de voorzijde tegen een telefoonpaal, waarbij de personenauto werd beschadigd en enkele draden van de telefoonlijnen braken.

Had op de „De Ruyterkade", ter hoogte van de gasolinepomp, een lichte aanrijding plaats tussen een dumptruck en een rijwiel, waardoor van het rijwiel het zadel werd vernield. Oorzaak: Onvoorzichtigheid van den bestuurder van de dumptruck.

Had een aanrijding plaats op de Berg Altena tussen een personenauto en een vrachtwagen van de C.P.I.M. De bestuurders hadden de schade onderling geregeld. Bij onderzoek bleek de bestuurder van de personenauto in kenlijke staat van dronkenschap te verkeren.

Werd op de „De Ruyterkade" ter hoogte van de gasolinepomp, een zich in staat van dronkenschap verkerend manspersoon door een personenauto aangereden. De man werd niet gewond en de personenauto niet beschadigd. De man stak zonder op het verkeer te letten de rijweg over.

Werd op de Weg naar Santa Rosa, ter hoogte van Van Engelen, een manspersoon door een autobus aangereden, waarbij hij werd gewond aan zijn rechterarm en linkerschouder. Van de autobus brak een ruit aan de rechterachterzijde. De bestuurder van de autobus had uitgehaald voor een tegenligger en was hierbij met de rechterwielen op de rechterwegberm gekomen. Toen hij weer op de rijweg wilde gaan rijden, bleef het rechterachterwiel achter de wegrand voortschuiven en botste de rechterachterzijde van de autobus tegen den manspersoon, die op de wegberm liep.

Had een aanrijding plaats op de Weg naar Hato (nieuwe gedeelte) tussen een tweetal personenauto's, waarbij beide personenauto's aan de linkervoorzijde werden beschadigd. Een der bestuurders verkeerde onder de invloed van alcoholhoudende drank

HET LEGER ZINGT.

Men kan den Nederlandsen soldaat niet, zoals den Duitsen, het denken beletten door hem verplicht te laten zingen. Dat is en wordt dan ook nooit geprobeerd. De Nederlandse soldaat zingt omdat hij er zelf zin in heeft. Het klinkt niet altijd even mooi, de keus is bijwijlen wat beperkt, maar het is in ieder geval een spontane uiting.

Al is het spontaan, daarom zou het echter daarenboven welluidend kunnen zijn. Dat is de mening van sergeant Ottink van de R.A.O., die het initiatief nam tot het samenstellen van een bundel, „Het leger zingt" geheten. Het bureau Muziek van de R.A.O., onder leiding van kapitein Verschuur, heeft 74 liederen uitgezocht, waarvan wordt aangenomen, dat de soldaat ze gaarne zingt. Men vindt er vaderlandse liederen onder als „Merck toch hoe sterck", geestelijke liederen als „Dona nobis pacem", canons als „Vader Jacob", oudhollandse liederen als „Slaet op den trommele", doch de hoofdschotel wordt uiteraard gevormd door de pittige, gemakkelijke in het gehoor liggende marsliederen.

„Prikkeldraad" (het Duitse „Erika", later door de Duitsers voor de Opbouwdienst verboden, omdat het woord neutraliteit er in voorkwam) zal men er tevergeefs in zoeken. Daarentegen zijn er tal van populaire wijsjes in opgenomen als Sarie Marais, Mamma, 'k wil een man hè, Anne-Marieken, Sannie Brandt, Kittie, De Schutterij, Als wij soldaten, doch ook op een hoger plan liggende liederen als „Klokke Roelant".

Tienduizend zangbundels zullen over een maand of drie bij wijze van proef onder de strijdkrachten worden uitgegeven. Ze zullen het handige borstzakformaat hebben. Het aantal is natuurlijk klein, doch de samenstellers (die nog op het eindoordeel van Dr. Jop Polman en Piet Tiggers wachten) willen eerst eens zien, of hun greep geheel juist geweest is.

Wellicht zullen zij bij een tweede druk enkele nummers laten vervallen, om er tegelijkertijd andere liederen aan toe te voegen, waarvan gebleken is, dat zij zich in de populariteit van den soldaat mogen verheugen.

Het is niet de eerste poging, die wordt aangewend om de militaire samenzang in edeler banen te leiden. Reeds in 1910 verscheen een zangboekje „Janmaat en Soldaat", samengesteld door luitenant Clockener Brousson. Een tweede boekje werd uitgegeven in de mobilisatie 1914—'18. Daarna volgde een grote stilte.

Die zal nu weldra verbroken worden. De afdeling Muziek van de R.A.O. heeft niet slechts een greep willen doen naar betere Nederlandse liederen, zij wil ook het zingen daarvan tot een aesthetisch genot maken. Daartoe zullen zangleiders worden opgeleid, wien men de beginselen van het zangonderwijs zal bijbrengen.

Het lijkt ons een streven, dat alle aandacht en waardering verdient.

t. W.

GEBOD.

Hij, die het gebod gaf „Bemint uw vijanden", onze Heer Jezus Christus, heeft er zelf een schitterend voorbeeld van gegeven. Toen Hij hing te sterven aan het kruis, toen vloeiden van Zijn lippen de woorden: „Vader, vergeef het hun". Die woorden golden hen, die Hem hadden geklonken aan dat Kruis, hen, die daar nog voor Hem stonden, Hem honend en bespottend in de schijnbare machteloosheid van zijn mateloze pijnen.

Ik weet het, zij, die te Neurenberg het doodvonnis tegen zich hoorden uitspreken, zij hebben een naamloos wee en lijden over de wereld gebracht. Misschien hebben zij u, lezer, beroofd van uw vrijheid, van uw goed, van een zoon of van een dochter, van een vader of van een moeder. En toch...... neen juist daarom durf ik u allen, die de Naam van onze Heer Jezus Christus belijdt, vragen, een vurig gebed te storten, opdat Hij, die op het Kruis voor Zijn beulen om vergiffenis smeekte, ook onzen beulen genadig moge zijn in het uur, dat zij door de menselijke gerechtigheid aan de goddelijke worden overgeleverd.

„Vader, vergeef het hun."

(De Linie)....

Sport Rubriek

„Officiële Mededelingen" VAN De Curacaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.
Van Zondag, 9 Maart 1947:

Jong Holland 1 — Vitesse 1 3—4.
(Onder protest van „Jong Holland").

VOORLOPIG PROGRAMMA VAN DE COMPETITIE

RIF STADION.
„A"-Klasse:
om 4.15 n.m.

Zaterdag, 15 Maart 1947:	Jong Curaçao 1 — Sithoc 1
Zondag, 16 Maart 1947:	Transvaal 1 — S.U.B.T. 1
Zaterdag, 22 Maart 1947:	Veendam 1 — C.S.C. 1
Zondag, 23 Maart 1947:	Vitesse 1 — Sithoc 1
Zaterdag, 29 Maart 1947:	Jong Holland 1 — Transvaal 1
Zaterdag, 5 April 1947:	Arsenal (Aruba) — J. Curaçao 1
Zondag, 6 April 1947:	Arsenal (Aruba) — J. Holland 1

Competitie Junioren:

Zondag, 23 Maart 1947:	Sithoc Jr. — Vitesse Jr.
Zondag, 6 April 1947:	Jong Curaçao Jr. — Jong Holl. Jr.

MUNDO NOBO

Competitie Res. A-klasse:
om 4.15 uur n.m.

Zaterdag, 29 Maart 1947:	Vitesse 2 — S.U.B.T. 2
Zondag, 30 Maart 1947:	Jong Curaçao 2 — Sithoc 2
Zaterdag, 5 April 1947:	Jong Holland 2 — Transvaal 2

Competitie B-klasse:

Zondag, 23 Maart 1947:	R.C.C. 1 — P.S.V. 1
Zondag, 6 April 1947:	M.Y.O.B. 1 — Arsenal 1

SCHERPENHEUVEL.

Competitie Res. A-klasse:
om 4.15 uur n.m.

Zondag, 30 Maart 1947:	Veendam 2 — C.S.C. 2

Competitie Junioren:
om 10 uur v.m.

Zondag, 30 Maart 1947:	Scherpenheuvel Jr. — Veendam Jr

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:
om 4.15 uur n.m.

Zondag, 23 Maart 1947:	Asiento 1 — BOYS 1
Zondag, 6 April 1947:	Asiento 1 — R.C.C. 1

MEDEDELINGEN:

Boetes: De vereniging „Vitesse" is beboet met 0,50 G., wegens overtreding van Artikel 18 R.C.W. (geen grensrechter) en met 1.— G. wegens het onjuist invullen van ruil- en wedstrijd-formulieren, zie Artikelen 9 en 10 R.C.W. (ingev. Artikel 32 H.R. lid 3b.) — J. Vos moet zijn A. Vos —

DE VERENIGINGEN WORDEN BELEEFD VERZOCHT ACHTERSTALLIGE CONTRIBUTIES TE WILLEN VOLDOEN, DOOR STORTING OP REKENING VAN DE „CVB" BIJ EEN DER PLAATSELIJKE BANKEN.

HET BESTUUR.

Te veel werk voor de Staat

In Nederland zien we een werkelijk abnormaal verschijnsel, de regering moet zich overal mede bemoeien. Hier enkele voorbeelden uit het orgaan „Commentaar" een uitgave van de regeringsvoorlichtingsdienst. Het wordt werkelijk té bar.

Tarieven autorijlessen.

Het Directoraat-Generaal van de Prijzen heeft thans ook tarieven voor autorijlessen vastgesteld.

Voor practische lessen mag voortaan ten hoogste f 6.— per uur worden berekend, voor de theorielessen f 2.— per uur.

Naast volledige cursussen dient de autorijschool ook afzonderlijke lessen — dus buiten cursaal verband — te geven tegen de bovengenoemde prijzen.

De Bioscoopprijzen.

Het is nodig gebleken, dat de overheid thans ook in het bioscoopbedrijf prijsregelend ingrijpt. In een onlangs verschenen Prijzen beschikking Bioscoopvoorstellingen zijn de exploitanten van bioscooptheaters bij de berekening van hun prijzen aan regels gebonden.

Voor het publiek is in deze regeling vooral van belang, dat de duur van een bioscoopvoorstelling ten minste 1 uur en 50 minuten moet bedragen, ongeacht de pauze. Voor zg. journaal-theaters („Cineacs") is de duur hiervan gesteld op ten minste 50 minuten. Verder is de prijs voor het aanvullende programma vastgesteld; wanneer in een filmvoorstelling een cabaretprogramma wordt geboden, mag hiervoor ten hoogste f 0.25 per plaats worden berekend. Dit geldt evenwel alleen in de beste theaters en voor cabaretnummers van eerste qualiteit. In vele gevallen zal slechts minder berekend mogen worden.

Ook het bespreekgeld is geregeld. Hiervoor mag ten hoogste f 0.10 worden berekend en slechts tot een half uur voor de aanvang van de voorstelling waarop de plaatsbespreking betrekking heeft. Rij en nummer van de plaats moeten hierbij worden aangegeven.

Voor plaatsreserveringen, welke niet aan deze eisen voldoen, mag niets in rekening worden gebracht.

Prijzen closetpapier.

De prijzen van crêpe-closetpapier zijn opnieuw geregeld voor fabrikanten, groothandel en kleinhandel.

Voor den verbruiker is de prijs per rol gebracht op f 0.10.

Rede minister Gielen

Commissie van onderzoek ingesteld.

Het nijverheidsonderwijs is de jongste tak van onderwijs. Hoewel de wet op het middelbaar onderwijs wel enige regelingen bevatte, is in de Nijverheidsonderwijswet van 1919 de eerste zelfstandige regeling gegeven voor dit onderwijs. De wet bepaalde zich tot het trekken van enkele grote lijnen en liet veel aan regeling bij Algemene maatregelen van Bestuur over, omdat de Regering zo weinig mogelijk obstakels aan de ontwikkeling in de weg wilde leggen.

Grote belangstelling.

Inderdaad is het nijverheidsonderwijs onder de werking van de Nijverheidsonderwijswet tot grote bloei gekomen. In allerlei richtingen heeft het zich kunnen ontwikkelen en het is van alle soorten onderwijs het meest gedifferentieerd. Het nijverheidsonderwijs voor meisjes heeft ongroei gedeeld.

getwijfeld in alle opzichten in die

Bijna in elk centrum van ons land vindt men grote of kleine scholen, waarnaast nog tal van cursussen, die hun bijdrage leveren tot de ontwikkeling van het meisje of de vrouw in de specifiek vrouwelijke werkzaamheden. Het aantal aspirant-leerlingen thans is zo groot, dat er bijna geen school is, die geen behoefte heeft aan uitbreiding; het aantal aanvragen tot stichting van scholen neemt steeds toe.

De groei van het nijverheidsonderwijs openbaart zich echter niet alleen in de vermeerdering van het aantal leerlingen, maar ook in de verandering in haar structuur. Het zou wonderlijk zijn, indien dit niet zo ware. Alle groei sluit verandering in zich.

De Memorie van Antwoord van het wetsontwerp verwierp reeds de naam: „vakonderwijs", omdat zij deze te eng vond. Zij gaf aan nijverheidsonderwijs de voorkeur, waarin aan „Nijverheid" een ruime betekenis moest worden toegekend in die zin, dat alle ambacht en handwerk eronder zouden vallen. De practijk heeft bewezen, dat dit juist gezien was, want de scholen, die onder de werking van de Nijverheidsonderwijswet gesubsidieerd werden, hebben allengs een ruimer arbeidsveld gekregen.

Van speciale naar algemene vorming.

Met name bij het meisjesonderwijs is de kring van belangstelling steeds groter geworden. Aanvankelijk lag haar belangrijkste taak wellicht in de opleiding van het meisje tot een beroep. Hoewel deze taak nog steeds voornaam is, is de vorming van het meisje en de jonge vrouw ter voorbereiding tot haar gezins en maatschappelijke taak een steeds grotere plaats bij dit onderwijs gaan innemen.

De verlenging van de leerplicht, eerst met een zevende en later met een achtste jaar, met de mogelijkheid om na zes klassen van een lagere school te hebben doorlopen naar een nijverheidsschool over te gaan, hebben zeer veel meisjes toegevoegd, wier ouders om allerlei redenen de meer huishoudelijke zijde van deze opleiding prefereerden boven zevende of achtste leerjaar. Voor verreweg het grootste gedeelte van deze meisjes is dit echter tevens het laatste onderwijs, dat zij zullen genieten. Het ligt daarom voor de hand, dat in de eerste plaats de algemene vorming van deze meisjes de aandacht zal moeten hebben, zo er al sprake kan zijn van een gespecialiseerde vorming.

Behalve deze leerlingen zijn er, die niet meer leerplichtig zijn en in loondienst en huishoudelijke fabriek, kantoor of winkel, hetzij in loondienst in huishoudelijke betrekkingen, hetzij in eigen gezin en die na L.O. of V.G.L.O. aanvullend nijverheidsonderwijs volgen. Ook voor deze is de algemene vorming primair.

Aanpassing aan sociale omstandigheden.

Het komt mij voor, dat in dit stadium van de ontwikkeling een onderzoek dient te worden ingesteld of dit onderdeel van het onderwijs, waarbij, zoals ik u in het voorgaande heb geschetst, het accent van de speciale vorming naar de algemene vorming is verlegd, voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Ik denk daarbij speciaal aan de behoeften van de leerlingen uit de allereenvoudigste milieu's. Het gaat hier naast de vorm van het onderwijs ook om de inhoud. Passen deze zich voldoende aan de sociale omstandigheden van deze leerlingen aan en welke verbeteringen zijn hier eventueel mogelijk?

Daarnaast rijst de vraag voor namelijk ten aanzien van de oudere meisjes, die aanvullend N.O. volgen, hoe dit onderwijs het beste georganiseerd kan worden en welke duur en vorm deze opleidingen dienen te hebben.

Hoe moet de inrichting van gebouw en localen zijn, opdat het onderwijs het best aan de daaruit voortvloeiende eisen zal beantwoorden?

Tenslotte zal het gewenst zijn te onderzoeken, of de spreiding van de scholen mede met betrekking tot hun grootte voldoende is en of de bestaande wet voldoende waarborgen biedt voor de toekomst.

Ik ontveins mij niet, dat de regelingen, die ik daarbij op het oog heb en waarover uw oordeel wordt gevraagd, niet zo eenvoudig zijn. Aan de ene kant is het mijn streven geweest de commissie zo klein mogelijk te houden en daardoor haar snelheid van werken te bevorderen, aan de andere kan heb ik gemend, dat de toevoeging van enige leden, buiten het onderwijs staande, de conclusies op een bredere basis zouden kunnen stellen.

In het biezonder verheugt het mij, dat mijn ambtgenoten van Sociale Zaken en van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening door het voordragen van Mej. Mr. Boerez, Mr. A. Heering en Ir. Van Vliet hun medewerking hebben willen verlenen.

Ik ben u allen dankbaar voor de bereidwilligheid, waarmede u deze taak op u genomen hebt en ik zie met belangstelling de resultaten van uw arbeid tegemoet, zó tijdig, dat — naar ik hoop — in het volgende parlementaire jaar de nodige maatregelen kunnen worden genomen.

Met het uitspreken van de hoop dat uw arbeid ten bate van ons volk vele vruchten moge afwerpen en u Gods Zegen toewensend, verklaar ik de commissie thans voor geïnstalleerd.

C.

Het Apostolisch Vicariaat der Kleine Soenda-Eilanden tijdens de Oorlog

door

J. BUYS S. V. D.

De snelle ontwikkeling der vóór-oorlogse Floresmissie — in 1941 telde het Vicariaat 314.000 Christenen — heeft bij velen wellicht de vraag doen opkomen, of de geloofsverdieping wel gelijke tred had gehouden met de geloofsverbreiding; of de qualiteit der Christenen ook correspondeerde met de quantiteit? Ongetwijfeld koesterde de Missie in dit opzicht de beste verwachtingen op grond van een bloeiend verenigingsleven, het veelvuldig ontvangen der H.H. Sacramenten en het succes bij de volksretraiten. Maar reeds spoedig zou Flores in de gelegenheid — zij het ook een onwelkome gelegenheid — worden gesteld, om getuigenis van zijn geloof af te leggen. Hoe dit getuigenis is geweest, moge de lezer van dit artikel zelf beoordelen.

Het begon al vroeg. Onmiddellijk na de Duitse invasie op 10 Mei 1940 werden alle Missionarissen van Duitse nationaliteit, 37 in getal, bijeen gebracht en, na een kort verblijf op Java en op Sumatra geïnterneerd. Daar iedere toevoer van nieuwe krachten uit Europa was uitgesloten, betekende dit voor vele Nederlandse Missionarissen op Flores een verdubbeling van het werk. Drie oude priesters uit het kamp mochten reeds spoedig naar hun Missie terugkeren en ook aan al de overigen was de terugkeer naar hun vroeger gebied toegezegd, maar de oorlog met Japan kwam dit verijdelen. Toen de Japanners in Januari 1942 de hele Oost bedreigden, zag men zich genoodzaakt, de geïnterneerde missionarissen over te brengen naar Voor-Indië. Onderweg werd een der schepen getorpedeerd. Niet minder dan 18 Missionarissen (14 Priesters en 3 Broeders) kwamen hierbij om het leven. Dit was het voorspel. Nog had Flores geen kennis gemaakt met den Japansen bezetter. De overige Missionarissen werden te Dehra Dun in Brits-Indië geïnterneerd. Ofschoon zij heel de oorlog en zelfs nog lange tijd daarna van hun vrijheid beroofd en tot volslagen werkeloosheid gedoemd waren, hebben ze het er steeds zeer goed gehad.

Voor de Missionarissen op Flores volgden nu zeer spannende weken. Met angst zagen zij het gevaar tegemoet, dat zeker ging komen. Uit voorzichtigheid hadden ze de kostbaarste bezittingen van de Missie reeds ingegraven, of aan de Christenen in bewaring gegeven. Toen het gevaar werkelijk naderbij kwam, trokken de weinige soldaten, die er waren, zich terug op Timor. Flores was geheel weerloos. Half Februari maakte de stad Endeh kennis met het eerste Japanse bombardement. De gebouwen van de Missie leden geen schade. Eerst 3 maanden later, op 13 Mei zette het vijandige leger voet aan wal op de Westkust van Flores, en op 15 Mei ankerde de Japanse vloot in de haven van Endeh. Nog diezelfde dag had de Apostolisch Vicaris Z. H. Exc. Mgr. H. Leven een lang onderhoud met den Japansen commandant, die naar de toestand van de Missie informeerde. Deze gaf bevel, om alle Missionarissen voor een nader onderzoek te Endeh bijeen te brengen, met uitzondering slechts van den Bisschop en zijn Vicaris, Pater J. v.d. Heijden. Toch duurde het enige tijd, voordat allen bijeen waren, omdat verschillenden op tournee waren, of niet dadelijk over een vervoermiddel beschikten. Na aankomst werden echter allen te Ndona geïnterneerd. Hier brachten zij twee maanden door en vermeden alles, wat een conflict met de Japanners kon uitlokken. Niettegenstaande dit kwam 11 Juli het gevreesde bevel van den commandant af, dat alle Missionarissen van Flores zouden worden weggevoerd.

Ook nu waren wederom de Bisschop en zijn Vicaris uitgezonderd. Verder mochten nog blijven wegens ouderdom of zwakte 3 Duitse Paters, 6 Broeders en 24 Duitse en 6 Hollandse Zusters. Dienaressen van de H. Geest. Na veel moeite gelukte het op een der volgende dagen ook de Paters F. Cornelissen en J. Koemeester, resp. de Directeur van het Kleinseminarie en de Novicenmeester en Rector van het Grootseminarie voor Flores te behouden. Hun verblijf tijdens de oorlog is van de grootste betekenis geweest voor de instandhouding van beide seminaries. Daar deze overigens een eigen geschiedenis hebben doorgemaakt, hopen we in een afzonderlijk artikel hierop terug te komen.

Na een plechtig maar droevig afscheid, verlieten op 15 Juli 70 Paters, 14 Broeders en 29 Zusters het eiland met het schip, dat hen naar Celebes bracht. Te Makassar werden zij bij een kamp van 7 à 8 honderd personen ingedeeld; zij hadden het er goed. Maar het was van korte duur; want 2 maanden later werden ze overgebracht naar het kamp te Paré-Paré op Midden-Celebes. De behandeling was hier aanvankelijk slecht; het eten echter vrij goed, al liet later ook dit te wensen over. Evenals de overige burgers moesten de Missionarissen werkzaamheden in en buiten het kamp verrichten. Bij gebrek aan een timmerman en slager werd een van hen overgeplaatst naar het vrouwenkamp, waar ook de Zusters waren. Als enigste Priester heeft hij er onder de katholieken zeer veel goeds kunnen doen. Na eerst 17 maanden alleen gevangen te hebben gezeten, kwam Pater S. Buis van Bali in 1943 ook te Paré-Paré aan en deelde verder het lot van zijn medebroeders.

Na de bombardementen, in October 1944 uitgevoerd op het kamp, dat als zodanig niet te herkennen was, eisten ook een slachtoffer onder de Missionarissen, en dede kampleiding besluiten, de geïnterneerden over te brengen naar Bodjo, een plaatsje aan de Z.W.-kus van Celebes. Daar moesten zij open loodsen betrekken. De hygiënische toestand aldaar was slecht. De Japanners bleven grotelijks in gebreke wat betreft het verschaffen van medicijnen en ontsmettingsmiddelen. Spoedig brak dan ook een hevige dysenterie-epidemie uit, die vele slachtoffers maakte en waardoor ook 7 Missionarissen het leven verloren. De bombardementen, die ook hier aanhielden, dwongen hen opnieuw van de kust weg te trekken. Toen kwamen ze terecht in Bolong, een plaatsje, hoog in de bergen gelegen. Dit laatste verblijf was ook het ergste: zeer slechte huisvesting in een ongezonde streek, altijd koud en vochtig en geen zon; bovendien een groot voedselgebrek. De eerste dagen kreeg men niet meer dan 150 gram rijst in water gekookt; daarna werd het rantsoen tot 3 à 400 gram verhoogd. Bijvoeding was practisch uitgesloten door de omheiningen om het kamp. Hier is veel honger en ellende geleden, vooral door zieken en zwakken. Nog één Missionaris stierf er van uitputting.

Volkomen onbekend met het verdere lot van hun geïnterneerde medebroeders, begonnen de weinige Missionarissen, die op Flores waren achtergebleven, aan het bijna onmenselijke vele werk. Heel het missie-personeel bestond uit Z.H.Exc. den Bisschop met 3 Nederlandse en 3 oude Duitse Paters en nog 2 Inheemse Priesters. Zegge 9 Priesters voor meer dan 300.000 Christenen en 2 seminaries. Het [illegible] voor meer danapH-ETO [illegible] vanzelf, dat er geen geregeld contact der Missie kon [illegible] Priester worden geplaatst, [illegible] echter ook alle buitenstaties moest bezoeken. Zo stond een der nieuw-gewijde Priesters 3 jaar lang voor een gebied van 80.000 Christenen! Al die tijd zag hij geen ander Priester dan den Bisschop, die voortdurend de missie doorkruiste, om overal te kunnen helpen. Het kwam hierop neer, dat de Missionarissen altijd op tournee waren, om van tijd tot tijd ten minste alle Christenen gelegenheid te geven de H.H. Sacramenten te ontvangen.

In afgelegen gebieden en op de kleinere eilanden was nog minder sprake van een geregelde zielzorg. Het eiland Soemba is gedurende de oorlog tweemaal door een Priester bezocht, zij het ook na veel moeite en met veel tegenwerking van de Japanners. Ook Bali en Lombok zijn een keer van Java uit bezocht door een Inheemse Priester van het Vicariaat Malang.

Reeds in de vierde maand van de bezetting schaften de Japanners over geheel Flores het godsdienstonderricht af, zowel in als buiten de school. Dit betekende een gevoelige slag voor het missiewerk, dat zozeer op het onderwijs was opgebouwd. Gelukkig hebben de Inheemse onderwijzers zich hierbij niet neergelegd. In één gebied hebben zij zelfs officieel het godsdienstonderwijs vrijgevochten; in de meeste andere gebieden zetten zij in stilte hun werk voort. Soms ook namen de Radja's zelf de leiding ter hand, zorgden voor de vaste bijeenkomsten der Christenen, stelden andere gebeds-leraren aan en bouwden zelfs nieuwe kapellen. Dit neemt toch niet weg, dat het de Christenen vaak zeer moeilijk gemaakt werd. De Japanners probeerden de Inlanders erlan te overtuigen, dat het Christendom alleen voor de blanken geschikt was en niet voor de Oosterlingen. Ook de Mohammedanen zaten niet stil; zij trachtten de mensen wijs te maken, dat er in Nippon geen enkele katholiek was, maar enkel Mohammedanen. Steeds ook was de Japanse politie er op uit, om de in bewaring gegeven goederen van de Missie op te sporen en in beslag te nemen. Ondanks alle bedreigingen is hun dit nooit gelukt, dank zij de trouwe zorg van de Christenen. Al even weinig succes oogsten zij met het aanwerven van meisjes voor het leger. Deze lieten zich nauwelijks zien, maar verbleven in hun tuinen, ver van huis, waar trouwens ook de mannen zich verborgen hielden, om niet gedwongen te worden in de tuinen van de Japanners te werken.

Een zeer onverwachte gebeurtenis was de komst van 4 Japanse Priesters, onder wie Z.H. Exc. Mgr. Yamagoechi, Bisschop van Nagasaki, en Mgr. Ogihara S.J., Administrator Apostolicus van Hirosjima. Zij hadden in Japan gehoord, dat op Flores geen enkel Priester meer werkzaam was, en waren op aanbeveling van den Apostolisch Delegaat van Tokio gekomen, om zich van de toestand op de hoogte te stellen en hulp te bieden. Het moet voor hen een vergissing zijn geweest, toen zij er toch verschillende Priesters aantroffen. Mgr. Leven maakte dadelijk met de beide Monseigneurs een reis door heel Flores, om hen een indruk van het gebied te geven. Overal werden zij met groot enthousiasme door de Christenen ontvangen. Nu bleek maar al te duidelijk, dat de Japanners en de Mohammedanen hen bedrogen hadden met te beweren, dat in Japan geen katholieken waren. De Japanse Bisschop lichtte hen hierover in. Overigens bleek uit de onderscheiding, waarmee de Kerkvoogden door de militairen behandeld werden, voldoende, dat zij ook door de Japanners geëerd werden.

Historische aantekeningen betreffende Bo[naire]

In het Noordwestelijke gedeelte van Bonaire ligt een plaats, die Bengé heet. Men wil de oorsprong van die naam zoeken in een Franse familie, die daar oudtijds zou gewoond hebben. Meer voor de hand liggend is de verklaring, dat de plaats genoemd is naar de plant, die bengé heet.

Het oudste gedeelte van Tera-Corá is het Zuidelijke. Het Noordelijke gedeelte is een uitgroei van latere datum.

Een typisch staaltje van verbastering is de naam van de plantage Lima. Voor de volksmond is het moeilijk de a na de m uit te spreken, en men maakt er Liemba van, wat thans met grote letters bij de ingang te lezen staat. De eerste naam, die de plantage droeg was die van Cadushi-Tumtum.

Niet alleen bij het oogstfeest, maar ook bij het werk heeft men „simadam's", d.w.z. begeleidende liedjes. Een heel bekende die het laden en lossen van barken moet vergemakkelijken, en uit de eerste wereldoorlog stamt is:

„Batiiiii, batiiii, batiii Aleman
Solo na awa
Batiiiii Aleman"

„Slaat, slaat, slaat de Duitsers,
De zon gaat onder
Slaat de Duitsers"

En dat van die vreedzame Bonairianen!

Karakteristieke benaming[en] Seru-Pelá, De kaalgeknipte[…] Een heuveltje ten Noorden […] Dos-Poz met een onbe[…] top. Seru-Tapadéra, Deks[el …] een heuveltje naast de v[…] dankt zijn naam aan een d[…] vormige verhoging van d[…] Grappig is de benaming va[n …] plaats in de plantage Wa[shing]ton: San-Guan-a-nenga-tut[u …] Sint Jans dag hadden de […] ders weinig lust tot werke[n …] zelfs geen trek in eten van […] de feestelijkheden op de […] avond van den heilige. Er […] tutu klaar gemaakt, maar […] mand roerde het eten aan. […] Jan-weigerde-tutu.

Volgens de doopboeken [van] de parochie te Kralendijk [wer]den er in 1872 gedoopt 122 [kin]deren. Op zes na zijn deze […] gedoopt op dezelfde dag, d[…] of twee dagen na de geb[oorte]. Een voorbeeld voor onze tij[d].

Wie de landstaal niet ver[staat] kan onmogelijk de namen d[ie de] bevolking aan verschil[lende] plaatsen geeft goed verstaan […] komen er op de officiële go[uver]nementskaarten namen voor […] zeker foutief zijn. Casic[unda] moet zijn Casá-i-cunda. Shi[…] bana moet zijn Shishiriba[…] Hobau moet zijn Haubander, […] kelmeer moet zijn Petriké of P[e]droké (verbastering van P[…] Keli).